

Innspill fra Norske Dansekunstneres til kulturdepartementets scenekunststrategi.

NoDas medlemmer har et profesjonelt virke av sammensatt karakter og med bred individuell egenart innenfor scenekunstheltet, vi organiserer om lag 950 dansekunstnere og er et nasjonalt fag- og kunstnerforbund for dansere, koreografer og pedagoger.

Dansekunst har over tid vært underprioritert i kunst- og kulturpolitisk sammenheng. Våre medlemmers profesjonelle kunstneriske virke mangler forutsigbare rammer og infrastruktur. Det er få muligheter for fast ansettelse, det er begrenset med fasiliteteringsstrukturer som velegnede arbeidslokaler og visningssteder. Derfor applauderes departementet for strategiarbeidet og NoDa takker for muligheten til å komme med innspill.

NoDa representerer store deler av den frie prosjektbaserte dansekunsten hvis arbeidsplasser i hovedtrekk er å finne i det frie feltet. Og det er jo nettopp denne delen av scenekunstheltet som de siste årene kan sies å ha vokst utover eksisterende støtteordninger som i hovedsak finansieres gjennom Norsk Kulturfond. Dynamikken mellom faste institusjoner og det frie feltet forekommer, men i variert takt, rytme og tone og det er få langsiktige og forutsigbare forpliktelser å spore i denne relasjonen.

En økende utfordring er slik NoDa ser det, samstemtheten eller mangel på dette mellom KUD og Kulturrådet (KR). Vi aner nå konturene av at KUD og KR enkelt kan gå i motsatte kulturpolitiske retninger. KUD etterspør bla. kunst- og kulturuttrykk av ypperste kvalitet. Det vet vi krever langsiktige og forutsigbare ressurser. Når KR insisterer på forvaltning gjennom prosjektordninger i møte med scenekunstheltet, når fleksibilitet og mottakelighet for nye uttrykk og nye kunstnerskap prioriteres fremfor stabile, forutsigbare og langsiktige muligheter for produksjon og visning av dansekunsten, da leser NoDa det slik at KR går i en annen retning enn det KUD kulturpolitisk ønsker å gå.

Således blir det naturlig å etterspørre hvem som nå skal ta ansvar for det som gjennom kulturpolitisk velvilje har fått vokse frem i over mer enn 15 år i det frie feltet? For dansefelte er snakk om både De Regionale Kompetansesentrene for dans og de etablerte danse- og scenekunstkompaniene. Mange av de målene KUD ønsker å oppnå: målet om å skape kunst- og kulturpolitikk av ypperste kvalitet, målet om at formidling av kulturuttrykk er både relevant, representativt og tilgjengelig nåes gjennom å trykke en stabil og forutsigbar finansiering til disse.

NoDa mener dette kan gjøres på to måter, og vi sier «*ja takk begge deler*», dette for at dansekunsten skal kunne nå de målene KUD nå ambisiøst setter.

- styrket finansiering og utvide formålene for Scenekunst i KR.
- løfte flere av de etablert infrastrukturene for dans inn på statsbudsjettet under post 78. Her mener NoDa at De regionale kompetansesentrene for dans må prioriteres.

NoDa har tidligere i år kommet med et eget innspill vedrørende De regionale Kompetansesentrene for dans og vi ber dere lese dette i forbindelse med strategiarbeidet.

Innspill Regionale kompetansentre for dans og punkt 6.24

Regionalsatsning_NorskeDansekunstnere

NORSKE

DANSEKUNSTNERE

Forbundet for dansere, koreografer og pedagoger

E-mail: noda@norskedansekunstnere.no

Welhavens gt. 1, 0166 Oslo
Tlf: 21 02 71 80 Fax: 21 02 71 81
Internett: www.norskedansekunstnere.no

Kulturrådet er navlestrengen for produksjon og visning av dansekunst i det frie feltet. Ordningene lever i gjensidig avhengighetsforhold, dette er sårbart når felt og finansiering sjeldent økes i samme takt, samtidig forpliktes ikke de med mer stabil finansiering til økt ansvar ovenfor dansekunsten. Dette er slik NoDa ser det en kjerne i utfordringene vi står i. Dette bør møtes med økt offentlig ansvar for den sceniske dansekunsten, økt finansiering gjennom eksisterende ordninger og økte forpliktelser for institusjonsteatre og programmerende teatre.

F.eks i dag operer de programmerende teatrene med store variasjoner når det kommer til betaling for verk de presenterer. Produksjonen kan ansees som likeverdige men det betales ikke der etter. Co-produksjons begrepet benyttes svært ulikt fra teater til teater, noen teatre tilbyr kun gratis lokale, andre gir produksjonsmidler, produsent og dramaturg. De programmerende teatrene bør slik NoDa ser det forplikte seg til å være tydelige og transparente i sine co-produksjons praksiser.

Årlige samarbeid mellom de offentlige teatrene og den frie dansekunsten kan også være en god måte fremme det offentlig ansvar for den sceniske dansekunsten.

NoDa ser heller ikke noe problem med å etablere nye ordninger i KR hvor nettopp behovene i møte med KUD sine kulturpolitiske mål kan oppnåes. Dette vil kreve betraktelig økninger i avsetningene til Scenekunst, og dette kan KUD øremerke gjennom økt finansiering til nye og eksisterende ordninger. Ordningen Fri Scenekunst – dans er for NoDa sine medlemmer et eksistensgrunnlag.

Hva bidrar til å fremme produksjon og formidling i scenekunstheltet?

- Økt tilgang til prøve- og produksjonslokaler
- Regionale kompetansesentre for dans
- Dansenett Norge
- Den kulturelle skolesekken (DKS)
- Den kulturelle spaserstokken/rullatoren og bæremeisen/barnehagesekken
- Internasjonale, nordiske, nasjonale, regionale og lokale offentlige og private fond og finansieringsordninger.
- Programmerende institusjoner, arrangører og festivaler
- Riksteatret, bør igjen forplikte seg til å vise danseproduksjoner rundt om i landet.

Har du eksempler på vellykkede prosjekter eller tiltak som har fremmet nye typer samarbeid og økt visning av scenekunst?

- DANS – en fest! I Bergen i september et samarbeid mellom Bergen Dansesenter, Carte Blanche og BIT Teatergarasjen. En minifestival for lokal dansekunst. Fungerte godt for å synliggjøre den frie dansekunsten i regionen, samt for å styrke fellesskapet og samarbeidet mellom institusjonene.
- Kunsthuset WRAP (Bergen) sin konsertserie Audioglimt som fremmer samarbeid mellom div sjangeruttrykk (særlig musikk) og film, hvor en kunstner legger nytt soundtrack til en eksisterende film (gjerne kunsthlm og dansefilm) eller utdrag av denne.
- Samarbeid mellom institusjoner og det frie feltet. Museet KODE i Bergen produserer og viser en barneforestilling 0-2 år i samarbeid med dansekunstner Mirte Bogaert. Og samarbeidet mellom Hålogaland teater og Zero Visibility er verdt å løfte frem.
- Dansenett Norge.
- Festivaler som Ravnedans, Frontlosjefestivalen, Rådans og Sånafest
- Regionale kompetansesentre for dans.

Hvilke strukturelle utfordringer finnes i dag på scenekunstheltet?

- Få om noen forpliktelser for samarbeid mellom det frie og det institusjonelle feltet.

NORSKE

DANSEKUNSTNERE

Forbundet for dansere, koreografer og pedagoger

E-mail: noda@norskedansekunstnere.no

Welhavens gt. 1, 0166 Oslo
Tlf: 21 02 71 80 Fax: 21 02 71 81
Internett: www.norskedansekunstnere.no

- De fleste danse- og scenekunstner har for få og begrensede ressurser, således er det utfordrende å få til gode samarbeid. Prosjektfinansieringen resulterer i stykkevis og delt heller enn fullt og helt.
- Kunstnerens økonomiske sårbarhet, manglende sikkerhetsnett og tilgang til sosiale goder, for liten tilgang til stipender og faste ansettelsesforhold.
- Den skapende dansekunstneren/koreografen har en særdeles utfordrende arbeidssituasjon. I dag kjennetegnes en koreograf som arbeidsgiver, som initiativtaker, som produsent, som økonomisk ansvarlig, som koreograf eller kunstner, som utøver, som idéinnehaver eller rettighetshaver, som leder, som samfunnsaktør og som nettverksbygger.

Hvilke tiltak må til for at disse utfordringene kan løses?

- Økning i hjemler til Statens Kunstnerstipend.
- Egen ordning for koreografer a la Interim i Sverige, en felles økonomisk og administrativ infrastruktur for produksjon av dansekunst. (ref. #InspillKunstnermeldingen2019_Norskedanskunstnere)
- Sikre og styrke finansieringen av de Regionale kompetansesentrene for dans.
- Sikre og styrke infrastruktur for turne som Dansenett Norge.
- Sikre og styrke støtte til arrangører/festivaler/scener.
- Tildelingsmidler til produksjon bør utløse turnémidler.
- Co-produksjons forpliktelser mellom etablert institusjoner og det frie feltet.
- Åremåls engasjement for skapende og utøvende dansekunstnere ved Kompetansesentrene og eller andre institusjoner.
- Styrke muligheten for gjenopptagelses av eksisterende verk, slik at de kan sees i lyset av ny samtid.

Utover det overnevnte ønsker NoDa å nevne følgende:

Et bærekraftig kunstnerliv er sammensatt. God dans- og scenekunst til publikum er målet med alle våre medlemmers virksomhet. Og profesjonell dans- og scenekunst forutsetter profesjonelle kunstnere som kan leve av det de skaper.

Viktigheten av å styrke barn og unges forståelse av dans- og scenekunst, det å gi alle barn i et bredt spekter av dans- og scenekunstuttrykk av profesjonelle kunstnere vil trene barn på å oppleve dans- og scenekunst og vekke behovet for å uttrykke seg kunstnerisk.

- Økning av de økonomiske rammene til DKS for å gi plass til å møte produksjonskostnadene for danse- og scenekunsten
- Tariffavtale for DKS i alle fylker, med gode lønns- og arbeidsvilkår
- Styrking av de estetiske fagene i skolen
- Kompetansekrav for lærere også i estetiske fag og obligatorisk opplæring i disse fagene i lærerutdanning

Kunstnerstipend spiller en viktig rolle for å sikre nyskaping, frie ytringer og demokratisk deltagelse i kunstneryrket. Stipender legger til rette for kunstnerisk fordypning uavhengig av bakgrunn og sikrer samfunnet et rikt og mangfoldig kunst- og kulturtilbud.

Dansekunsten trenger imidlertid sårt flere hjemler. De eksisterende hjemlene skal dekke to yrkesgrupper; koreografer/skapende og dansere/utøvere.

- Økt tildelingsprosenten for kunstnerstipend
- Oppnevning retten til stipendkomitéer skal ligge hos kunstnere.
- Stipendsøknader skal kun vurderes ut ifra kunstnerisk kvalitet gjennom fagfelleevaluering, dette fordrer prinsippet om armlengdes avstand.
- Forskriften til Statens kunstnerstipend må endres slik at stipendene minimum reguleres med en indeks lik rammen med lønnsoppgjøret i staten. Gjennomsnittlig lønnsvekst gjelder alle i statlig sektor, således ser vi det som

NORSKE

DANSEKUNSTNERE

Forbundet for dansere, koreografer og pedagoger

E-mail: noda@norskedansekunstnere.no

Welhavens gt. 1, 0166 Oslo
Tlf: 21 02 71 80 Fax: 21 02 71 81
Internett: www.norskedansekunstnere.no

naturlig at de statlige stipendene, som jo utbetales som lønn, automatisk får samme lønnsvekst. Slik oppnår vi likebehandling av kunstnerne og unngår særbehandling.

- Flere hjemler for kunstnerstipend øremerket dansekunstnerne.

Det å bedre kunstnernes sosiale rettigheter og sikre at kunstnerne oppnår de samme rettigheten som resten av befolkningen er viktig.

- Lik opptjening av trygderettigheter og pensjon, uavhengig av om man er arbeidstaker, frilanser eller selvstendig næringsdrivende
- Rett til 100 % dekning av sykepenger fra 17. dag for selvstendig næringsdrivende
- Subsidiert tilleggssikring i folketrygden for frilansere og selvstendig næringsdrivende og slutt på diskrimineringen av frilansere som også har næringsinntekt
- Et pensjonssystem som åpner for at også kunstnere og frilansere kan samle opp tjenstepensjon, med: tjenstepensjon fra første dag og første krone, egen pensjonskonto som ikke følger arbeidsgiver og tjenstepensjonsavgift på oppdrag, stipender mv.

Dansekunstnere er også gründere, frilansere og næringsdrivere, bedre rammevilkår for disse er NoDa ser viktigheten av.

- Minstefradrag for selvstendignæringsdrivende på næringsinntekten som ikke kommer til fratrekk i pensjonsgivende inntekt.
- Betling og rettigheter som lønnstaker når arbeidssituasjonen tilsier det

Dansekunsten forener oss og taler alle språk. Norsk dansekunst holder høyt internasjonalt nivå med kunstnere som møter stor interesse for et internasjonalt publikum. Utenlandssatsningen bør styrke.

- En helhetlig strategi for kunsten og kulturens plass i utenrikspolitikken
- Reell styrking av statens kultursatsing i utlandet
- Økning i frie søkbare midler til norske kunstnere som arbeider internasjonalt

NoDa mener at staten skal ha et helhetsblikk på forvaltningen av kulturressursene, og gode beslutningsprosesser basert på fagkunnskap og kvalitetsvurdering er avgjørende.

- Et fortsatt sterkt, sentralt og velfungerende Kulturråd med stor faglig tyngde
- Kunstnerrepresentasjon i styrer og råd der dette er relevant
- Statlig finansieringsansvar for nye dans- og scenekunstinstitusjoner
- En regionreform som sørger for god kunstnerøkonomi og likeverdig tilbud i hele landet
- Respekt for prinsippet om armlengdes avstand i stat, i region/fylke og kommune.

Lykke til med arbeidet!

Kristine Karåla Øren
forbundsleder

Den eminente referansegruppa oppfordres å lese følgende tidligere innspill fra NoDa:

- #InspillKunstnermeldingen2019_Norskedanskunstnere
- Innspill Regionale kompetansentre for dans og punkt 6.24 Regionalsatsning_NorskeDansekunstnere

NORSKE

DANSEKUNSTNERE

Forbundet for dansere, koreografer og pedagoger

E-mail: noda@norskedansekunstnere.no

Welhavens gt. 1, 0166 Oslo
Tlf: 21 02 71 80 Fax: 21 02 71 81
Internett: www.norskedansekunstnere.no

Kulturdepartementet
e-post: postmottak@kud.dep.no

Deres ref. 18/4963-32

Dansekunsten av i dag - en innspillhistorie til Kunstnermeldingen.

Dansekunsten favner bredt, den er inkluderende, ekspanderende, utfordrende og ikke minst er den samlende. Den samler unge som gamle, profesjonelle som amatører, den samler ulike kjønn, ulike nasjonaliteter, ulike holdninger, ulike meninger, ulike uttrykk, ulike tradisjoner, ulike erfaringer og ulike ytringer.

Den inneholder mennesker av Norge i dag og gjenspeiler hele samfunnet fra nord til syd og fra øst til vest.

Dansekunstens evne til inkludering er unik, se bare på Hooman Sharifi: danser, koreograf og tidligere kunstnerisk leder av Carte Blanche, Norges nasjonale kompani for samtidsdans og med eget dansekompani Impure Company.

I 1988 kom han alene til Norge som flyktning og fant i møte med Hip-Hop, klassisk og moderne dansetrening sin vei gjennom livet som en av vår tids markante dansekunstnere. Gjennom dansekunsten traff han en verden hvor det å la kreative krefter bli egne ytringer, ytringer som videre samlet og tiltrakk seg nye ytringsbehov. Slik vokste hans kunstnerskap frem gjennom koreografiutdannelsen ved Kunsthøgskolen i Oslo, prosjektstøtte og basisfinansiering via Norsk Kulturråd, Statens Kunstnerstipend og sist men ikke minst ble hans kunstneriske visjon gitt plass som leder av vårt eneste nasjonale kompani for samtidsdans i Bergen. Alt dette ble gjort mulig gjennom velfungerende offentlige tiltak forvaltet fra sentralt hold.

Kunst har med identitet å gjøre hvem vi er og hvem vi vil være.
Så hvem er vi dansekunstnere av i dag og hva vil vi?

Det skal jeg her forsøke å tegne et bilde av med utgangspunkt i problemstillingene vi har fått oppgitt av departementet.

Du møter dansekunstnere i alle faser av livet: gjennom forestillinger for mennesker i alle aldre, fra spebarnet til de aller eldste av oss, på barnedans i regi av de private danskolene eller den offentlige kulturskolen, gjennom Barne- TV, musikkvideo, filmer, data-spill, gjennom DKS- forestillinger ved de offentlige skolene, de offentlige finansierte teaterinstitusjonen, de private teatrene, ved de programmerende teatrene, lokale historiske spel, dansefestivaler, de regionale kompetanse sentrene for dans, spaserstokken, gjennom danseterapi, ved ungdomsklubber, i barnehager, i den videregående skolen, gjennom høyere kunstutdanning, på bibliotekene, i gallerier, i styrer, utvalg og råd, i naturen og som instruktører ved treningssentrene – vi er der folk er.

Vi er utøvere/dansere, skapende/koreografer og pedagoger. Og vi er gjerne alt dette på en og samme tid, sammenflettet og i gjensidige avhengighetsforhold. Dette er mye av økonomisk nødvendighet da det i vårt felt så og si aldri er kontinuitet i arbeidsforhold. Arbeidsforholdene er alltid korte eller midlertidige.

NORSKE

DANSEKUNSTNERE

Forbundet for dansere, koreografer og pedagoger

E-mail: noda@norskedansekunstnere.no

Welhavens gt. 1, 0166 Oslo
Tlf: 21 02 71 80 Fax: 21 02 71 81
Internett: www.norskedansekunstnere.no

Unntaket er dog hvis du som danser er en av de 12 utvalgte med fast ansettelse i Carte Blanche eller du er pedagog i den videregående skolen/ kulturskolen. For en koreograf finnes det ingen faste langsiktige arbeidsforhold, ingen faste ansettelsesmuligheter på f.eks. åremål.

Kun 8,6% av Norske Dansekunstneres 950 medlemmer er faste ansatte. Dette sier noe om hvilken tilknytningsform en dansekunstner stort sett opererer med, nemlig som midlertidig ansatt eller oppdragstaker. I så måte representerer vi ikke det som er gjengs i norsk arbeidsliv.

Denne midlertidigheten som i hovedtrekk er årsaken til at flere dansekunstnere veksler mellom å undervise, danse og koreografere gjør at færre holder seg til kun én type yrkesutøvelse gjennom sitt yrkesaktive livsløp i dansekunsten. Det blir en slags tvungen profesjonsutøvelse i møte med eget kreativt ytringsbehov, egne evner, valgt yrkesvei og økonomiske behov.

Dansekunsten er på mange måter tuftet på en slik vekselpraksis, og i det frie dansekunst feltet har dette vært en realitet siden oppstartet av den frie dansen i Norge. Noen vil si at vi er eksperter på et slikt vekselvirke. Alle delene av yrkene nærer på sett og vis hverandre, ettersom en får flere bein å stå på og skaper kontinuitet i eget kunstnerskap.

Men dette skal jo administreres og dette gjøres i 75% av tilfellene av kunstnerne selv. Majoriteten av våre medlemmer er selvstendig næringsdrivende. De veksler ikke bare mellom profesjoner. I møte med sine midlertidige prosjekter veksler de også alltid mellom å være ansatt og få lønn eller å være oppdragstagere og få honorar.

Vi drifter vår egen kunstneriske næring, forvalter eget kunstnerskap, vi går inn og ut av forskjellige profesjoner og vi går inn og av forskjellige inntektsforhold.

Dette komplekse vekselvirke er ikke bare utfordrende for de av oss med mindre logistiske og administrative egenskaper. Den ekskluderer i stor grad de mer tradisjonelle rammevilkårene i arbeidslivet der du har en arbeidsgiver som tilrettelegger for at arbeid skal gjennomføres av arbeidstakere under ordnende forhold, hvor sosiale rettigheter og forutsigbarhet i arbeidsmengde og lønn i vare tas.

Dansekunstnerne møter sine vekslende tilknytningsforhold i arbeidslivet på en svært kreativ og driftig måte, men slik det er rigget i dag oppleves det lite bærekraftig og det skaper en utrygg tilværelse for kunstnerne. For å imøtekomme den vekst, den ekspansjon og det potensial som ligger i dansekunsten av i dag, må de strukturelle forholdene som infrastruktur av produksjonslokaler, arbeidsrom, visningsarenaer og struktur for produsenttjenester utvikles.

I møtet med behovene dansekunsten har i dag må en se på og ivareta de få, men forutsigbare rammebetingelsen hvor det foreligger godt balanserte avtaler mellom arbeidstager og arbeidsgiverorganisasjonene på dansefeltet. Samtidig må vilkårene for å drive næringsvirksomhet i kunst- og kultursektoren tilrettelegges mye bedre.

1.Hvordan kunstnere kan øke inntekter fra kunstnerisk virke

I mange tilfeller betales det ikke tilstrekkelig for det som skapes eller utøves innenfor dansekunsten i dag. Første steg må være at det ryddes opp i dette der offentlig finansiering er tilstede.

NORSKE

DANSEKUNSTNERE

Forbundet for dansere, koreografer og pedagoger

E-mail: noda@norskedansekunstnere.no

Welhavens gt. 1, 0166 Oslo
Tlf: 21 02 71 80 Fax: 21 02 71 81
Internett: www.norskedansekunstnere.no

Det frie feltet innen dans består av kunstnere som arbeider prosjektbasert og er uten en fast base. De aller fleste som jobber med dans i Norge er en del av dette feltet.- Danseforestillinger er dyrt å produsere og det få eller ingen som kontinuerlig kan holde seg med sitt eget studio/øvingslokale eller produksjonsrom. Uten god tilgjengelighet til arbeidsrom begrenses muligheten for å ytre seg gjennom dans. I tillegg legger det begrensning på hvor mye dansekunst som faktisk kan produseres. Om dansefeltet hadde hatt større tilgang til arbeidsrom ville dette alene kunne økt produksjonen og dermed også inntekten for feltet.

De regionale kompetansesentrene for dans

De regionale kompetansesentrene for dans er det nærmeste vi kommer en infrastruktur for dansefeltet. Ved de største sentrene kan du være på residens, få tilgang til gratis/rimelig studio og få administrativ hjelp til produksjon og markedsføring. En del sentre arrangerer også festivaler og legger til rette for turneer gjennom Dansenett Norge. De regionale sentrene benyttes ikke kun av lokale kunstnere. Sentrene er i høy grad med på å gi produksjons- og visningsmuligheter for dansekunstnere fra hele landet.

De regionale kompetansesentrene for dans har ikke hatt mulighet til å vokse i takt med etterspørselsbehovet ettersom dagens finansielle ordning ikke lenger er hensiktsmessig.

Dette gjør at sentrene for øyeblikket ikke har økonomisk forutsigbarhet, de har for liten finansiering i forhold til oppdraget de har fått fra staten og de er ikke utbygget tilstrekkelig til å kunne sies å være en stabil infrastruktur av institusjoner for produksjon og visning.

Vi ser at særlig hovedstaden, hvor flertallet av norske dansekunstnere bor, har et prekært behov for arbeids- og produksjonsrom. I landet for øvrig vil til et økonomisk løft til kompetansesentrene for dans styrke arbeids- og produksjonsmulighetene.

Den Kulturelle skolesekken - DKS

DKS gir god mulighet for inntekt til dansekunstnere. Men utfordringene er følgende: Det finnes ikke produksjonsmidler som knytter seg opp mot en DKS turné.

DKS finansierer i dag kun honorar for utøverne og vederlag til opphaver/koreograf er ikke-eksisterende. Således sender DKS kun ut ferdig produserte forestillinger som er finansiert av andre ordninger. Her er det en god mulighet til forbedring. DKS kan avlaste allerede pressede finansieringsordninger som Fri scenekunst- dans, (prosjektstøtte i Norsk Kulturråd) ved at DKS blir gitt ytterligere midler til produksjon eller at DKS kan avsette midler til produksjon innenfor egne rammer.

Slik det er i dag skaper en koreograf et verk finansiert av for eksempel prosjektstøtte ordningene, den fremvises ved kanskje Dansens Hus, så går det kanskje to år før denne forestillingen blir plukket opp av DKS ordningen. Da må det gjenopptagelsesmidler til for å finansiere den arbeidstiden som kreves for å få forestillingen opp å stå igjen. Men hvis gjenopptagelsesmidler ikke innvilges kutter ofte koreografene en andel av utøverhonoraret for å administrere denne turnéen. I så måte er den inngåtte rammeavtalen ikke hensiktsmessig for dansefeltet pr i dag, og Norske dansekunstnere skulle gjerne hatt forhandlingsrett med KS for å imøtekomme denne utfordringen.

NRK

I følge Norsk Kulturbarmeter gikk dobbelt så mange i befolkningen på museum i forhold til idrettsarrangement i 2016. Kultur er dobbelt så populært som idrett! NRK

NORSKE

DANSEKUNSTNERE

Forbundet for dansere, koreografer og pedagoger

E-mail: noda@norskedansekunstnere.no

Welhavens gt. 1, 0166 Oslo
Tlf: 21 02 71 80 Fax: 21 02 71 81
Internett: www.norskedansekunstnere.no

gjenspeiler på ingen måte dette bildet. NRK dekker ikke kulturnyheter som egen programpost hverken på TV eller radio. Slik det er i dag er de kun sporadisk innom et område som samfunnets befolkning velger å besøke og engasjere seg i dobbelt så ofte som sport!

- Debatten om kunst- og kulturkritikken er på vikende front. Det er på tide at regjeringen krever at NRK oppfyller sitt mandat om å formidle norsk kunst og kultur gjennom egen programpost i Dagsrevyen.
- Debattprogram og reportasjer fra kulturarrangement vil også styrke kunst- og kulturformidlingen.
- Kunstkritikk er omtrent ikke-eksisterende i distriktene. Det å la alle nordmenn få lik tilgang på det kulturelle ordskiftet og informasjon om spissede, nyskapende kunstopplevelser kan NRK være en viktig bidragsyter til.

Vi stiller også et stort spørsmålstegn ved hvorfor NRK som statlig institusjon, ikke viser mer dans. Staten kan som eier, svært enkelt imøtekomme behov for synlighet av dansekunsten.

Det er også alarmerende at NRK når de viser dans, ikke betaler dansere og koreografer forsvarlig. Ved at NRK har sagt opp tariff avtalen med Norske Danskekunstnere og ved at de bruker underselskaper som heller ikke tilbyr forsvarlig lønn, undergraver staten gjennom NRK arbeidsvilkårene for dansekunstnerne.

Internasjonalisering - eksport

Å satse offensivt på internasjonaliseringen av norsk dansekunst er god politikk for å bidra til å utvikle varige og gode relasjoner internasjonalt, og det er med på å bygge Norges omdømme. Kunsten forener oss på tross av landegrensener - dansekunsten taler alle språk. Etterspørselen etter norsk dansekunst er økende noe som vises gjennom at antall gjestespillinvasjoner øker år for år. Så lite som 20 000,- i støtte kan åpne nye markeder og muligheter for et kompani eller kunstner. Dersom flere får mulighet til å reise ut vil flere få mulighet til økte inntekter. Det store potensialet utenriks bør følges bedre opp ved å styrke reisestøtteordningen/stikkmidlene som gis over Utenriksdepartementets budsjett.

2. Hvordan statlige tiltak fungerer for dagens kunstpraksis og hvordan de kan gjøres enklere og lettere tilgjengelig:

De få, men svært gode statlige tiltakene som Dansens Hus, Carte Blanche, Proda, Skuespiller- og danseralliansen (Skuda), Dansenett Norge, Danseinformasjonen, Regionale kompetansesentre for dans og våre statlige fond, med varierte finansieringsordninger med ulike formål, er en god base og fornuftig å bygge videre på.

Dynamikken mellom de offentlig finansierte teaterinstitusjonene og det frie-feltet, som gjennom årene har vokst kraftig, er derimot ikke optimal og har et stort forbedringspotensial. Forpliktelser om å knytte produksjon av norsk dansekunst, med koreografer og dansere, opp mot institusjonene i større grad enn i dag kan være et viktig incentiv. En god start ville være å pålegge de offentlige teatrene å produsere én danseproduksjon per sesong. Tidligere forpliktet Riksteatret seg til å turnere to danseforestillinger i året, men denne ordningen er på vei til å bli radert vekk.

Vi ønsker oss en jevn strøm av dans til det norske folk. Dersom det frie-feltet og de få programmerende scene rundt i landet ha ansvar for denne oppgaven alene, slik det er

NORSKE

DANSEKUNSTNERE

Forbundet for dansere, koreografer og pedagoger

E-mail: noda@norskedansekunstnere.no

Welhavens gt. 1, 0166 Oslo
Tlf: 21 02 71 80 Fax: 21 02 71 81
Internett: www.norskedansekunstnere.no

i dag, blir det kun dryppvis og delt, ikke jevnt, bredt og helt. Totaliteten av kunstfeltet er ikke synlig for befolkningen slik det i dag virker.

Statlige fond

Bredden i ordninger og variasjonene i formål har over tid utviklet seg i takt med feltet. Kulturrådet, Fond for Utøvende Kunstnere og Fond for Lyd og Bilde har aktuelle finansieringsordninger for det frie dansekunstfeltet har. Disse fondene har møtt feltets utvikling ved å etablere nye ordninger og balansere midlene i de forskjellige ordningene etter feltets behov.

Dette komplekse samvirket av ordninger som har fått utvikle seg, leder i samlet tropp til en mulig fullfinansiering av produksjon og distribusjon av dansekunst.

Ordningene er vel å bra, men utfordringene i dette landskapet er mange.

Hva skjer for eksempel når du ikke får full finansiert kunstprosjektet?

Jo, ofte velger kunstnere uansett å gjennomføre prosjektene med mindre finansieringsgrunnlag enn det som egentlig kreves. Dette leder til mindre profesjonelle krefter inn i produksjonen, det blir svakere kunst, kvaliteten blir dårligere, og kunstnerne får ofte ikke hele det honoraret de skulle hatt.

- Basisfinansieringen gjennom Kulturrådet bør tilfalle flere dansekunstnere. Dette vil gi forutsigbarhet, færre administrative oppgaver, en mer effektiv produksjonsprosess.
- Etablere et samordna opptak til alle de statlige fondene som er aktuelle for produksjon av fri dansekunst. Utvikle søknadsprosessen til å være inndelt i to faser, en hvor det kunstneriske konseptet blir presentert for alle de statlige fondene, videre inviteres de prosjektet av størst interesse til å utarbeide komplette søknader etter dagens modell. Ordningene må etterstrebe å ikke overstyre kunstneres prosjekter og tilhørende budsjettarbeid, ved å kutte i finansieringsbehovet.
- Offentlige midler til de offentlig finansierte institusjonsteatrene forplikter til å benytte tariff når det gjelder lønn til kunstnerne. Vi mener offentlig finansierte kunstproduksjoner finansiert gjennom de statlige fondene også bør inkludere en slik forpliktelse.
- Norsk Kulturråd må anerkjenne dansefeltets minstesatser for lønn i søknadsbudsjettene. I dag får kunstnere som søker beskjed om å kutte i lønnskostnadene i budsjettene selv i tilfeller der man opererer med halv lønn av tariffsats i offentlige teatre. I motsetning til dagens praksis bør det være krav om en minimumslønn når man mottar offentlige midler.

Fullfinansiering av produksjoner i det frie prosjektbaserte dansekunst leder til mer effektive produksjonsprosesser og kunst av høy kunstnerisk kvalitet.

De regionale kompetansesentrene for dans og dagens finansieringsordning

Ordningen De regionale kompetansesentrene for dans i Kulturrådet har hatt svært begrenset økonomisk økning siden oppstart til tross for at flere og flere sentre har kommet inn i ordningen. Den svake økonomien stenger for at sentrene kan oppnå sitt egentlige potensiale. I tillegg er ordningen tuftet på midlertidighet og er i realiteten en prosjektordning.

Dette fungerer dårlig for sentrene som har behov for langsiktig driftsstøtte.

Når sentrene har vist over lang tid (flere i 10-12 år) at de har solid drift, kunstnerisk kraft og fungerer godt som nasjonalt senter for dansefeltet samtidig som de ivaretar lokale behov (publikumsutvikling m.m.) mener vi at sentrene må komme over på en annen ordning enn kulturråds-ordningen. Den nåværende ordningen fungerer godt

NORSKE

DANSEKUNSTNERE

Forbundet for dansere, koreografer og pedagoger

E-mail: noda@norskedansekunstnere.no

Welhavens gt. 1, 0166 Oslo
Tlf: 21 02 71 80 Fax: 21 02 71 81
Internett: www.norskedansekunstnere.no

som såkornmidler for oppstartsprosjekter, men egner seg altså ikke for de godt etablerte som har behov for mer langsiktighet i planleggingen og som ønsker å utvikle driften sin videre. Dette er også bakgrunnen for at vi vil foreslå en ny 3-delt modell for finansiering av sentrene. Denne blir oversendt departementet i løpet av kort tid.

Statens Kunstnerstipend

Som en sentral del av kunst- og kunstnerpolitikken står Statens Kunstnerstipend frem som en soleklar favorittordning for NoDas medlemmer.

Kunstnerstipend spiller en viktig rolle for å sikre nyskaping, frie ytringer og demokratisk deltagelse i kunstneryrket. Stipender legger til rette for kunstnerisk fordypning uavhengig av bakgrunn og sikrer samfunnet et rikt og mangfoldig kunst- og kulturtilbud.

Dansekunsten trenger imidlertid sårt flere hjemler.

De eksisterende hjemlene skal dekke to yrkesgrupper; koreografer/skapende og dansere/utøvere. Ut fra antall kvalifiserte søkere melder årets stipendkomité om et behov for å øke antallet hjemler for dansekunstnerne med 38 fordelt mellom SEK/SSK og AS/ASY for vår kunstnergruppe.

Vi vil ha:

- Økt tildelingsprosenten for kunstnerstipend.
- Oppnevningsretten til stipendkomitéer skal ligge hos kunstnere.
- Stipendsøknader skal kun vurderes ut i fra kunstnerisk kvalitet gjennom fagfelleevaluering, dette fordrer prinsippet om armlengdes avstand.
- Forskriften til Statens kunstnerstipend må endres slik at stipendene minimum reguleres med en indeks lik rammen med lønnsoppgjøret i staten. Gjennomsnittlig lønnsvekst gjelder alle i statlig sektor, således ser vi det som naturlig at de statlige stipendene, som jo utbetales som lønn, automatisk får samme lønnsvekst. Slik oppnår vi likebehandling av kunstnerne og unngår særbehandling.
- Flere hjemler for kunstnerstipend.

3. Hvordan og i hvilken grad kunstnerne bidrar til samfunnsutvikling?

Fredrik Typstrud, professor ved Københavns universitet, fremhever at kunst og kultur er en øvelse i å ta del i samfunnet. Kunst er samfunnsmessig infrastruktur som sørger for at folk møtes og omgås. Kunstuttrykk tilrettelegger for utvikling og ekspansjon av hvem vi er og våger å diskutere hvem vi bør være.

Således bidrar kunstnerne til at ytringsfriheten, vårt kulturelle mangfold, integreringsstrategier, estetisk læring og opplevelser utvikles. Gjennom fantasi og kreativitet utvikles løsninger for fornyelse og originalitet.

En dansekunstners bidrag kan kobles til følgende kunnskapsfelt: helse, fysisk fostring og sosiale prosesser, akademisk læring, pedagogikk, kulturell kompetanse, selvutvikling, mental trening, fredsforskning, konfliktløsning, identitet- og kjønnsforskning, internasjonalisering, hjerneforskning og sist men på ingen måte minst nærer, utfordrer og utvikler vi de andre kunstfeltet som musikk, film, visuell kunst, litteraturen og teatret.

- Legges det ytterligere til rette for at dansekunstnere kan få innpass i alle disse kunnskapsfeltene med egnede posisjoner som prosjektstillinger, faste stillinger og konsulenter vil vi automatisk kunne bidra mer i samfunnsutviklingen.

NORSKE

DANSEKUNSTNERE

Forbundet for dansere, koreografer og pedagoger

E-mail: noda@norskedansekunstnere.no

Welhavens gt. 1, 0166 Oslo
Tlf: 21 02 71 80 Fax: 21 02 71 81
Internett: www.norskedansekunstnere.no

4. Hvordan styrke entrepenørskapskompetansen, rammevilkårene og de sosiale rettighetene for selvstendig næringsdrivende kunstnere?

Som beskrevet tidligere er dette vekselvirket - denne utøvelsen av flere profesjoner - en måte å tjene til livets opphold for en dansekunstner av i dag. Dette er selvsagt ikke optimalt da det å koreografere, det å utøve, og det å undervise er viktige profesjoner i seg selv som kommer med faglige ferdigheter som er viktig å stimulere og videreutvikle videre. Den grundighet og faglige tyngde som trengs i hver enkelt profesjon er avgjørende for at verdikjeden opprettholder sine kvaliteter enkeltvis, men også som et hele.

For koreografer finnes det ingen faste stilinger her til lands. En koreografs rolle kjennetegnes i dag av arbeidsoppgaver som strekker seg langt utover det å koreografere. I dagens virkelighet er en koreograf i det frie prosjektbaserte feltet, ofte en arbeids- eller oppdragsgiver, produsent, økonomisk ansvarlig, rettighetshaver, nettverksbygger, samfunnsaktør og koreograf - altså en kompleks tilværelse og utfordrende arbeidssituasjon.

For denne gruppen kunstnere er Statens Kunstnerstipend og spesielt arbeidsstipendene et treffende virkemiddel. Det gir koreografene arbeidsrom til å utvikle kunstnerskapet også utenfor prosjekt-økonomien.

Ordningen i Skuespiller- og dansealliansen treffer ikke denne kunstner gruppen og skal heller ikke det etter vårt syn.

Sammen med de statlige fondene som har ordninger for prosjektfinansiering tilrettelegger Statens Kunstnerstipend mer effektivt og treffende de behov og det potensial norske koreografer har i dag. Vi mener større finansieringssummer gjennom disse tiltakene vil møte dagens behov og potensial.

Interim Kultur

Dette er en svensk ordning som har utviklet seg i det de svenske danse- og scenekunstheltet siden 2011. Det er et kunstnerkooperativ som har vokst frem fra viljen til å bedre nettopp arbeidsvilkårene i et alarmerende prekært arbeidsmarked innen scenekunstheltet.

Grunnideen kan beskrives som et vern av rollen som arbeidstaker, slik at kunstnerne, i dette tilfellet koreografene, også kan være en del av samfunnets sosiale trykthetssystem.

Kunstnerne eier gjennom *Interim*, den infrastrukturen som trengs for å administrere oppdrag og prosjekter. Kunstnerne er medlemmer av *Interim* og bedriver frittstående virksomheter, men har alle valgt å organisere seg rundt en felles økonomisk og administrativ infrastruktur for å dele og utveksle kunnskap resurser og kostnader. I praksis betyr dette at man overlater en viss andel av sitt prosjekts finansiering til *Interim* mot at alle i prosjektet inkludert koreografen selv får status som ansatte med alle de rettigheter det fører med seg.

Målet med *Interim* er å utvikle en pålitelig administrativ infrastruktur som bidrar til å forbedre arbeidsvilkårene, høyne de økonomiske og juridiske rettighetene for oppdragsgivere og oppdragstakere. *Interim* kan beskrives som en kooperativ ansettelsesstruktur med et felles verktøy for danse- og scenekunstheltet.

Norske dansekunstnere mener at en ordning à la *Interim* bør utvikles også i det norske danse- og scenekunst feltet.

NORSKE

DANSEKUNSTNERE

Forbundet for dansere, koreografer og pedagoger

E-mail: noda@norskedansekunstnere.no

Welhavens gt. 1, 0166 Oslo
Tlf: 21 02 71 80 Fax: 21 02 71 81
Internett: www.norskedansekunstnere.no

Skuespiller- og danseralliansen (Skuda)

For en danser har Skuda vist seg å være et godt tiltak for å imøtekomme behovet de utøvende dansekunstnerne har i forhold til midlertidigheten i sine kunstneriske virker/arbeidsforhold. Vi mener denne ordningen må opprettholdes og videreutvikles. Et mulig utviklingsområde for Skuda er å bedre strukturens potensial for å fange opp på de utøvende dansekunstnerne som arbeider med mer utsatte og umålbare uttrykk. Dette er for eksempel de som har en mer forskende tilnærming til hva det å utøve dans kan være og med andre tilnærminger til visningsformat. Disse utøverne er som oftest allerede underfinansiert når det gjelder prøve og visningsdager, således kan deres verdi måles på svært andre måter enn et stort antall arbeidsdager som man må henvise til for å bli ansatt i Skuda i dag.

Private danse- og ballettskoler

De private danse- og ballettskolene gir et viktig tilbud til barn og unge og står for talentutvikling og rekruttering til høyere utdanning. Skolene har fått økt konkurranse fra idrettslag og kulturskoler som har bred finansiering fra kommuner og statlige tippemidler.

De private danse- og ballettskolene har høyskoleutdannede pedagoger og store utgifter til leie av lokaler. Den økte konkurransen fra offentlig støttede tiltak setter dem i en stadig vanskeligere økonomisk situasjon. Mange opplever at de ikke kan sette kontingentsummen høy nok til å dekke driftsutgiftene på grunn av konkurransen med de sterkt subsidierte prisene til kulturskolene/idrettslagene.

De private skolene er vesentlige byggestener i den kulturelle grunnmuren og vi ber om at de sikres gode rammevilkår for fremtiden.

- Dette kan gjøres ved at det åpnes for tilgang til å søke tippemidler til drift eller enkelttiltak som elevforestillinger.

Andre konkrete tiltak for styrking:

- Innføre minstefradrag i næringsinntekt
- 100% sykepenge dekning fra 17. sykedag, slik den nå er for frilansere som ikke er selvstendige næringsdrivende.
- Norske Dansekunstnere ønsker dispensasjon fra konkurranseloven §10 for å utvikle veiledende satser for oppdragstagere for selvstendig næringsdrivende pedagoger, dansere og koreografer, dette for å motvirke underprising og kannibalisering i feltet.
- La støtteordninger som kreativ næring, som i dag skal forsterke støtteapparatet rundt kunstnerne blir tilgjengelig også for kunstnerne. Slik den i dag retter seg mot virkemiddelapparatet faller størsteparten av våre kunstnere som allerede driver egen næring i mindre eller større skala utenfor denne ordningen. La kreativ næring bli en lavterskel ordning slik at den også kan styrke kunstnernes driftskompetanse.
- Utdanne kompetente produsenter og prosjektansvarlige som kan forsvarlig og lovlig forretningsdrift, dette vil kunne bistå og avlaste kunstnerne.
- Styrke posisjonen til kunstfagene i den obligatoriske delen av utdanningsløpet. (Grunnlovfeste at barn og unge har rett på kunst- og kulturopplevelser. Jf Fransk grunnlovsendring, år 2010)
- Bedre boligpolitikken for lavinntektspersoner.

NORSKE

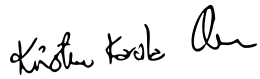
DANSEKUNSTNERE

Forbundet for dansere, koreografer og pedagoger

E-mail: noda@norskedansekunstnere.no

Welhavens gt. 1, 0166 Oslo
Tlf: 21 02 71 80 Fax: 21 02 71 81
Internett: www.norskedansekunstnere.no

Med dette takker vi for muligheten til å komme med innspill og ønsker dere lykke til videre med dette viktige arbeidet.
Oslo 01.02.2019

Kristine Karåla Øren
Forbundsleder

Ane Smørås
Nestleder

NORSKE

DANSEKUNSTNERE

Forbundet for dansere, koreografer og pedagoger

Welhavens gt. 1, 0166 Oslo
Tlf: 21 02 71 80 Fax: 21 02 71 81
E-mail: noda@norskedansekunstnere.no Internett: www.norskedansekunstnere.no

Innspill fra Norske Dansekunstnere til punkt 6.2.4 Regional satsning med statlig finansiering i «Utredning av oppgave- og ansvarsfordeling mellom forvaltningsnivå på kulturområdet».

I møte med det samtidige danseorienterte kunstuttrykket er fraværet av *stabil* infrastruktur, tilstrekkelige tilskuddordninger og institusjoner for produksjon og visning av kunstarten, åpenbart over hele landet. Dette til tross for at dans er den største fritidsaktiviteten i landet ved siden av fotball, og med det faktum at det i 2018 ble produsert og vist 355 danseforestillinger i Norge.

I disse dager jobbes det med stor politisk vilje og entusiasme med å kartlegge kunstens avgjørende samfunnsrolle. Den grundig gjennomgang av sektoren gjennom Kulturmeldingen, den påbegynte Kunstnermeldingen og den fremtidige strategiplanen for scenekunstheltet imøtekommes med glede. Vi ser dette omfattende og helhetlige arbeidet som en god anledning til å fremme forslag om en ny finansieringsmodell for *De regionale kompetansesentra for dans*.

De regionale kompetansesentra for dans.

Disse sentra er det nærmeste vi kommer en infrastruktur for det frie dansefeltet og de svarer konkret på behovet for nasjonal infrastruktur for dans.

Sentrene tilbyr i dag blant annet arbeidslokaler, produsentstøtte, workshops, faglige fora, residenser og tilrettelegger turnéer for det profesjonelle feltet, lokalt og nasjonalt. De sprer informasjon om dans og arrangerer festivaler, workshops og forestillinger. Sentrene er imidlertid ikke tilstrekkelig finansiert for å kunne ivareta feltets og publikums behov. Sentrene er støttet gjennom ulike prosjekttilskuddsordninger under forvaltning av Kulturrådet. Ordningen «Regionale kompetansesentra for dans» ble i sin tid opprettet av Kulturrådet med det formål å bidra til oppbygging av en varig infrastruktur for dansefeltet i hele landet. Midlertidigheten og den sammensatte finansiering fra mange ulike ordninger hindrer videre utvikling, mulighet for planlegging og hemmer internasjonale satsinger.

De etablerte kompetansesentrene må over på en fast og langsiktig finansieringsordning for at de skal kunne driftes effektivt og hensiktsmessig. I tillegg må sentrene styrkes økonomisk. Til nå har de operert på sparebluss. Hvis sentrene skal kunne fortsette å fungere som infrastruktur for det frie prosjektbaserte feltet samt kunne ivareta publikums behov, er det helt nødvendig å styrke de økonomiske ambisjonene. Dagens finansielle ordninger alene er ikke lenger hensiktsmessig. Nå må vi jobbe for å bevare og å trygge de etablerte og velfungerende sentrene slik at de kan forvaltes forsvarlig og hensiktsmessig. Vi må sikre de stillingene som disse sentrene knytter til seg slik at visninger, festivaler, produsenttjenester, utveksling og kunstneriske sammensmeltinger mellom lokale – nasjonale – internasjonale kunstnere, mellom amatører og profesjonelle, kan fortsette å eksistere.

Det å gå bort fra prosjektfinansiering fra staten for de største sentrene, og med det få en styrket og mer forutsigbar finansiering er nå absolutt nødvendig.

Dagens finansieringsordning

Ordningen De regionale kompetansesentra for dans i Kulturrådet har hatt svært begrenset økonomisk økning siden oppstart i 2010, til tross for at flere sentre har kommet inn i ordningen. I dag er det totalt 10 sentre innenfor denne ordningen og for å kunne oppnå sitt egentlige potensiale, noe dagens ordning stenger for, er de avhengige av andre støtteordninger gjennom KR for å gjennomføre aktiviteter. I tillegg

NORSKE

DANSEKUNSTNERE

Forbundet for dansere, koreografer og pedagoger

E-mail: noda@norskedansekunstnere.no

Welhavens gt. 1, 0166 Oslo
Tlf: 21 02 71 80 Fax: 21 02 71 81
Internett: www.norskedansekunstnere.no

er alle ordninger tuftet på midlertidighet og er i realiteten prosjektordninger. At sentrene må søke og forvalte mange ulike tilskuddsordninger er en omfattende administrativ byrde som ikke kan anses som hensiktsmessig for små organisasjoner. Dagens spredte og usammenhengende finansiering er en byråkratisk verkebyll for sentrene som har behov for langsiktig driftsstøtte.

Når sentrene har vist over lang tid (flere i 10-15 år) at de har solid drift, kunstnerisk kraft og fungerer godt som nasjonalt senter for dansefeltet samtidig som de ivaretar lokale behov (publikumsutvikling m.m.) mener vi at sentrene må komme over på en annen ordning enn prosjekttilskuddsordninger gjennom Kulturrådet.

Den nåværende ordningen fungerer godt som såkornmidler for oppstartsprosjekter, men egner seg altså ikke for de godt etablerte som har behov for langsiktighet i planleggingen og som har behov for å utvikle driften sin videre. Dette er også bakgrunnen for at vi foreslår en ny 3-delt modell for finansiering av sentrene.

Ny modell for finansiering:

Vi mener at en delingsmodell er den mest hensiktsmessige finansieringsmetoden for de regionale kompetansesentrene for dans med staten som viktig medspiller. Det kan imidlertid være hensiktsmessig å finansiere de ulike sentrene med ulike delingsbrøker i henhold til deres egenart.

Sentrene har vokst frem ut fra lokale behov, samtidig som de hele tiden har vært svært bevisst sitt nasjonale mandat. Noen har eksistert lenger enn finansieringsordningen i kulturrådet andre er ikke mer enn et par år gamle. Det sier seg selv at det da er ulike behov for oppfølging og finansiering.

Vi foreslår følgende modell – basert på en 3-trinns løsning:

1. Staten tar hovedansvaret i en 3-delt finansieringsnøkkel mellom stat / fylke / kommune

Vi foreslår at statens finansieringsandel av de godt etablerte sentrene legges på statsbudsjettets kap, 323 post 78. Dette bør være de sentrene som over tid har bevisst at de kan levere på kriterier som gratis eller rimelig studioleie, residens, produsent/administrative tjenester, visninger av forestillinger og co-produksjon av forestillinger. Flere av de største sentrene arrangerer festivaler og tar imot gjestespill nasjonalt og internasjonalt. Det er vesentlig at den finansieringen de får over arrangørstøtten og andre ordninger i Kulturrådet i dag, bakes inn i støtten fra staten og at de styrkes ytterligere slik at sentrene ikke står i fare for å minke aktiviteten sin ved å komme på statsbudsjettet, men derimot kan få det løftet de har hatt behov og jobbet for i mange år.

Vi foreslår at man starter med tre sentre som kommer inn på denne ordningen; DansiT, Dansearena nord og Dansekunst i Grenland.

2. Regionene tar 100% ansvar

Noen sentre er i dag knyttet til kommunale kulturhus og dermed også til kommunal drift. For disse kan det være hensiktsmessig å styrke samarbeidet mellom senter og kommune/region. De lokale kulturhusene bør da forplikte seg til større ansvar sammen med sine kommuner/regioner, og driften av

NORSKE

DANSEKUNSTNERE

Forbundet for dansere, koreografer og pedagoger

E-mail: noda@norskedansekunstnere.no

Welhavens gt. 1, 0166 Oslo
Tlf: 21 02 71 80 Fax: 21 02 71 81
Internett: www.norskedansekunstnere.no

kompetansesentrene kan finansieres 100% gjennom regionene. Det er vesentlig at den finansieringen de får over arrangørstøtten og andre ordninger i Kulturrådet i dag, bakes inn i støtten fra regionene og at de styrkes ytterligere slik at sentrene ikke står i fare for å minke aktiviteten, men derimot kan få det løftet de har hatt behov for i mange år.

Dette gjelder for eksempel RAS og Regionalt kompetansesenter for dans ved Bærum kulturhus.

3. Videreføring av ordningen De regionale kompetansesentra for dans i NKR for mindre og nyopprettede sentre/såkornordning
Sentre som er i startgropen og nye initiativ bør kunne søke midler som i dag, via den eksisterende prosjektordningen Regionale kompetansesentra for dans i Norsk Kulturråd. Dette bør fortsatt være en delt finansieringsordning hvor man får 60% fra Norsk Kulturråd og 40% fra region. Det er svært viktig for den videre utviklingen av feltet at denne posten videreføres.

Tydelig struktur – stor fleksibilitet

Det er vesentlig at modellen er fleksibel. Over tid må det være mulig for flere sentre å komme inn på statsbudsjettet dersom de vokser i omfang, blir mer etablert og oppfyller gitte kriterier.

Ettersom sentrene er ulike i størrelse, omfang, nedslagsfelt og erfaringer, mener vi at en slik tre-delt modell vil styrke det regionale kompetansesenter-bildet slik det er pr i dag. På lengre sikt vil det kunne gi dansekunstfeltet samme posisjon som andre kunstfelt på nasjonalt plan. I tillegg vil en slik modell trolig gjøre det mulig å beholde flere sentre i samme region nå som flere fylker slås sammen.

Dersom det økonomiske ansvaret for sentrene utelukkende legges til regionene kan vi risikere at sentrene på kort tid forvaltes veldig ulikt og at vi kan få svært ulike krav til innhold og formål. Det er ikke i feltets interesse. Den samlede utviklingen av dansefeltet i Norge er helt avhengig av at det eksisterer infrastruktur i hele landet som bygger opp om feltets utvikling.

Maktfordeling og totalansvarsprinsippet

Vi er klar over at vårt forslag til finansieringsmodell til dels går imot totalansvarsprinsippet som Hagenutvalget forfekter. Utvalgets bekymring for maktspredning ved delt modell, diskuteres også i Kulturmeldingen. Der påpekes det imidlertid at maktspredning også kan sikres ved å tydeliggjøre ansvarsfordelingen mellom forvaltningsnivåene og spre ansvaret for ulike deler av politikken som er innrettet mot å nå det overordnede målet. (Meld. St.8 kap. 2.3.2) Videre sier den at det anses som en fordel at offentlige myndigheter på ulike forvaltningsnivå kan samarbeide om oppgaveløsningen for enkelte typer virksomheter med et nasjonalt mandat. (kap. 4.4.3, Meld. St.8 (2018-2019).

Dette slutter NoDa seg til og viser til at mye av utfordringene med delt finansiering tidligere har bunnet i at forvaltningsnivåene ikke har kommunisert i tilstrekkelig grad. Utredningen viser også til konkrete forslag til løsning på disse utfordringene. I tillegg påpeker vi at det i andre nordiske land også ses på som hensiktsmessig å benytte medfinansiering på kulturområdet.

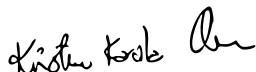
Oppsummering

Vi mener det er avgjørende at staten fortsetter å sikre en helhetlig satsning på dansekunst i hele landet. Som vi påpeker i vårt forslag til modell kan imidlertid finansieringen forvaltes på ulike måter for de ulike sentrene.

Vi håper på en konstruktiv dialog om den fremtidige forvaltningen av de regionale kompetansesentra for dans da vi anser sentrene som helt essensielle for den videre utviklingen av det norske dansekunstheltet.

NoDa mener det er avgjørende å sikre denne nasjonale infrastrukturen for det frie dansefeltet slik at den kan bli en stabil struktur av institusjoner for produksjon og visning av profesjonell scenisk dansekunst.

Mvh

Kristine Karåla Øren
Forbundsleder

NORSKE

DANSEKUNSTNERE

Forbundet for dansere, koreografer og pedagoger

E-mail: noda@norskedansekunstnere.no

Welhavens gt. 1, 0166 Oslo
Tlf: 21 02 71 80 Fax: 21 02 71 81
Internett: www.norskedansekunstnere.no